

Sygn. akt III Nsm 116/18

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Honorata Wójcik

Protokolant: st. sekr. sąd. Barbara Salamondra

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2018 roku

sprawy z wniosku M. S. (1)

z udziałem D. S.

oraz z wniosku D. S.

z udziałem M. S. (1)

o wykonanie kontaktów z dziećmi

p o s t a n a w i a:

1. Zagrozić M. S. (1) zapłatą na rzecz D. S. kwoty w wysokości 200 (dwieście) złotych za każde naruszenie postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14.02.2018 r. w sprawie I. N. 326/16 w zakresie ustalonych kontaktów D. S. z małoletnimi K. i N. S.;
2. Zagrozić D. S. zapłatą na rzecz M. S. (1) kwoty w wysokości 200 (dwieście) złotych za każde naruszenie pkt. 6 postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14.02.2018 r. w sprawie I. N. 326/16 w zakresie ustalonych kontaktów D. S. z małoletnimi K. i N. S.;
3. ustalić, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt III Nsm 116/18

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 26 marca 2018 roku M. S. (1) wniósł do Sądu Rejonowego w Łowiczu o wykonywanie kontaktów z jej małoletnimi dziećmi N. S. i K. S. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2018 r. wydanym w sprawie I. N. 326/16 przez ich babkę ojczyzną D. S., a w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu udostępniania kontaktu małoletnim dzieciom z ich ojcem A. S.. W uzasadnieniu wskazała, że D. S. prowadzi rozmowy telefoniczne z synem A. S. w ten sposób, aby N. S. słyszała ojca i wiedziała co do niej mówi.

(wniosek – k. 2)

Sąd Rejonowy w Łowiczu połączył sprawę niniejszą ze sprawą o sygn. akt III Nsm 124/18 z wniosku D. S. z udziałem M. S. (1) o wykonywanie kontaktów z małoletnim do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, jako że sprawy te toczą się w tym samym trybie postępowania i mogą być objęte jednym postępowaniem.

(zarządzenie – k. 5)

D. S. w sprawie I. N. 124/18 wystąpiła o wykonywanie kontaktów z małoletnimi wnukami N. S. i K. S. ustalonych z w postanowieniu Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2016 r. wydanym w sprawie I. N. 326/16. Argumentowała swój wniosek tym, że matka małoletni M. S. (1) uniemożliwia jej realizowanie kontaktów ustalonych sądownie, m.in. poprzez nie wyprowadzanie z domu do samochodu K. S. a od 2 kwietnia 2018 r. brak kontaktów także z małoletnią N. S..

(wniosek – k. 2-3 z akt sprawy I. N. 124/18)

Na rozprawie dnia 23 maja 2018 roku wnioskodawczyni w sprawie 116/18 M. S. (1) poparła swój wniosek, wnosząc o oddalenie wniosku D. S.. D. S. nie uznała wniosku M. S. (1), poparła swój wniosek (e-protokół - k. 9).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Łowiczu postanowieniem z dnia 14 lutego 2018 roku w sprawie I. N. 326/16 ustalił kontakty D. S. z jej małoletnimi wnukami K. S., ur. (...) oraz N. S. ur. (...), w ten sposób, że odbywać się one będą:

- 1) w drugą i czwartą niedzielę miesiąca w godzinach od 14.00 do 17.00 poza miejscem zamieszkania małoletnich dzieci z możliwością wyjazdu dzieci do kina, bajkolandu, pizzerii, muzeum poczynając od dnia 24 lutego 2018 r.,
- 2) w każdy pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca od godziny 13.00 do godziny 18.00 poza miejscem zamieszkania małoletnich dzieci z możliwością wyjazdu dzieci do kina, bajkolandu, pizzerii, muzeum poczynając od dnia 1 maja 2018 r.,
- 3) w każdy drugi dzień świąt Bożego Narodzenia i w drugi dzień Świąt Wielkiej Nocy w godzinach od 11.00 do 18.00 poza miejscem zamieszkania małoletnich;
- 4) w zakresie realizacji punktu 1 i 3 Sąd zobowiązał D. S. do odbioru i odwiezienia małoletnich dzieci pojazdem przystosowanym do przewozu dzieci spod domu, w którym dzieci mają miejsce zamieszkania a M. S. (1) zobowiązać do wyprowadzania i odbierania dzieci do i z tego pojazdu;
- 5) w zakresie realizacji punktu 2 Sąd zobowiązał do odbioru małoletnich dzieci pojazdem przystosowanym do przewozu dzieci ze szkoły i przedszkola i odwiezienia do miejsca zamieszkania małoletnich dzieci;
- 6) zakazać D. S. udostępniania kontaktu małoletnim dzieciom z ich ojcem A. S..

(dowód: postanowienie z dnia 14 lutego 2018 r. Sądu Rejonowego w Łowiczu – k. 8)

D. S. nie wywiązuje się z obowiązku nałożonego na nią przez Sąd Rejonowy w Łowiczu postanowieniem z dnia 14 lutego 2018 roku. Podczas wykonywania kontaktów z małoletnią N. S. nawiązała kontakt telefoniczny z ojcem małoletniej A. S.. Podczas pierwszego kontaktu D. S. rozmawiała z synem i powtarzała małoletniej wnuczce to co mówi jej ojciec. Podczas drugiego kontaktu również telefonicznie skontaktowała się z synem, tym razem przełączył aparat telefoniczny na tryb głośnomówiący, aby wnuczka słyszała A. S. i mogła z nim rozmawiać. Małoletnia N. ostatni raz była na kontakcie u babci 25 marca 2018 r.

(dowód: zeznania M. S. (1) e-protokół z dnia 23.05.2018 r. 00:02:09 w zw. z 00:08:05 – k. 9-10, zeznania D. S. e-protokół z dnia 23.05.2018 r. 00:04:31 w zw. z 00:18:38 – k. 9-10)

M. S. (1) nie wywiązuje się z obowiązku nałożonego na nią przez Sąd Rejonowy w Łowiczu postanowieniem z dnia 14 lutego 2018 roku. Nie wyprowadza małoletniego K. S. na kontakty do pojazdu, którym przyjeżdża D. S.. Nie próbowała przekonać syna do tych kontaktów, relacjonowała mu przebieg spraw sądowych pomiędzy nią a A. S..

Babka ojczysta przyjeżdża systematycznie do małoletnich wnuków, ale K. S. nie chce wyjść do babci i jechać z nią na kontakty. D. S. nie próbowała nawiązać kontaktu w wnukiem za pośrednictwem F. czy telefonicznie. Telefon M. S. (1) jest zastrzeżony a babka ojczysta nie ma do niej innego numeru telefonu.

(dowód: zeznania M. S. (1) e-protokół z dnia 23.05.2018 r. 00:02:09 w zw. z 00:08:05 – k. 9-10, zeznania D. S. e-protokół z dnia 23.05.2018 r. 00:04:31 w zw. z 00:18:38 – k. 9-10)

Sąd dokonał uznał za wiarygodne przedstawione w niniejszej sprawie dowody z dokumentów urzędowych. Wiarygodnością obdarzył również zeznania stron co do przebiegu kontaktów z małoletnimi N. i K., które w tym zakresie były spójne, sprzeczność dotyczyła przyczyn nie realizowania kontaktów.

Sąd zważył, co następuje:

Nie budzi wątpliwości prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów między rodzicami a dziećmi określone m.in. w art. 113 kro, przysługujące D. S. względem jej małoletnich wnuków N. S. i K. S.. Paragraf 2 przytoczonego przepisu określa podstawowe zasady sposobu utrzymywania kontaktów.

Nie budzi wątpliwości Sądu prawo i obowiązek babci do utrzymywania kontaktów z wnukami wynikające z dyspozycji art. 113 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w związku z art. 113⁶.

Art. 113⁽⁶⁾ stanowi o odpowiednim stosowaniu wspomnianych przepisów do innych osób sprawujących pieczę nad dzieckiem, w tym do dziadków. Zagadnieniem tym zajmował się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 14 czerwca 1988 r. (III CZP 42/88, OSNCP 1989, nr 10, poz. 156), wyjaśniając, że dziadkowie mogą żądać uregulowania osobistych kontaktów z wnukami, jeżeli leży to w interesie dzieci, motywując w następujący sposób: skoro rodzice mają obowiązek dbałości o rozwój dziecka w imię jego dobra, to powinni dla pełnego rozwoju osobowości dziecka umożliwić mu kontaktowanie się z jego krewnymi przy właściwej ich postawie i korzystnym wpływie na dziecko. Kontakty te, wnikające z silnych więzów emocjonalnych (dotyczy to zwłaszcza dziadków i wnuków), mogą wpływać na lepsze wychowanie i rozwój duchowy dziecka. Sprzyjają także kontynuowaniu więzów wielopokoleniowej rodziny. Zachowanie dziadków przejawiające się w okazywaniu przywiązania i dbałości o wnuki nie tylko nie kłóci się z dobrem dziecka, ale pozostaje w zgodności z jego dobrem.

Sąd zagroził zarówno D. S., jak i M. S. (1) nakazaniem zapłaty na rzecz odpowiednio M. S. (1), jak i D. S. kwoty 200 złotych w razie dalszego niewywiązywania się z obowiązków każdej z uczestniczek wynikających z postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2018 r. wydanego w sprawie I. N. 326/16 na podstawie art. 598¹⁵ – 598¹⁸ Kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 598¹⁵ § 1 k.p.c. jeżeli osoba, pod której pieczę dziecko pozostaje, nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy, uwzględniając sytuację majątkową tej osoby, zagrozi jej nakazaniem zapłaty na rzecz osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku. Paragraf 3 tegoż artykułu stanowi, że na postanowienia sądu, o których mowa powyżej przysługuje zażalenie.

Pierwszy etap postępowania mającego na celu wykonanie orzeczenia lub ugody dotyczących kontaktu z dzieckiem. Ten etap postępowania wykonawczego polega na zagrożeniu nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej i skierowany jest do dwóch grup podmiotów: 1) osoby, pod której pieczę dziecko pozostaje, która nie wykonuje (albo niewłaściwie wykonuje) obowiązków wynikających z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem (art. 598¹⁵ § 1 k.p.c.); 2) osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem albo osoby, której tego kontaktu zakazano, naruszających obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem (art. 598¹⁵ § 2 k.p.c.).

W pierwszej sytuacji, rozważanej w niniejszym postępowaniu, określona kwota pieniężna trafia do osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem, w drugiej – osoby, pod której pieczę dziecko pozostaje, a więc do osób, których prawo zostało naruszone. W obu przypadkach wysokość sumy pieniężnej oznaczana jest przez sąd opiekuńczy z uwzględnieniem sytuacji majątkowej osób zobowiązanych do wykonywania obowiązków. Wydaje się jednak, że określenie wysokości kwoty pieniężnej powinno być także uzależnione od rodzaju naruszenia obowiązku i okoliczności sprawy (J. Bodio, Komentarz aktualizowany do art. 598¹⁵ k.p.c., Lex, stan prawny na dzień 23.10.2011 r.).

Celem regulacji jest przymuszenie osoby zobowiązanej, do realizacji obowiązku. Postępowanie nie może natomiast prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia uprawnionego. Przepis nie ustanawia dolnej ani górnej granicy sumy, nakazaniem zapłaty, którą zagraża sąd. Suma pieniężna powinna uwzględniać sytuację majątkową osoby, pod której pieczę pozostaje dziecko, a która nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki dotyczące kontaktów z dzieckiem. Jej wysokość powinna stanowić istotną dolegliwość dla zobowiązanego tak, aby gwarantowała skuteczność prawidłowego wykonywania kontaktów.

Wymuszenie świadczenia o charakterze niepieniężnym będzie zatem następowało przez zagrożenie koniecznością spełnienia świadczenia o charakterze pieniężnym, podobnie jak w art. 1050 i 1051 k.p.c. (I. K., Opinia na temat komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (druk nr (...)) oraz rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (druk nr (...)), (...) Przepis nie przewiduje jednak możliwości zamiany określonej sumy pieniężnej na areszt w przypadku jej niezapłacenia. Zagrożenie nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej dotyczy naruszenia tylko takich obowiązków (w zakresie kontaktów z dzieckiem), które określone zostały w orzeczeniu lub ugodzie. Pomocny w sformułowaniu rozstrzygnięcia sądowego w tym przedmiocie jest art. 113 § 2 k.r.o. Powołany artykuł zawiera otwarty katalog kontaktów z dzieckiem, co oznacza, że możliwe są kontakty realizowane w innych – niż określone w tym przepisie – formach (J. Bodio, Komentarz aktualizowany do art. 598¹⁵ k.p.c., Lex, stan prawny na dzień 23.10.2011 r.).

Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie nie było badanie zasadności ustalenia takiej a nie innej formy kontaktów pomiędzy D. S. a jej małoletnimi wnukami. Zadaniem Sądu było ustalenie czy D. S. dysponuje tytułem wykonawczym do dochodzenia owych kontaktów i takowy został Sądowi przedstawiony w postaci prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2018 r., jak również ustalenie czy obie uczestniczki wywiązują się z nałożonych na nie tym postanowieniem obowiązków.

Bezspornym w sprawie był fakt, że D. S. naruszyła zakaz kontaktowania małoletniej N. z ojcem A. S., jak również to, że nie może wykonywać ustalonych postanowień co do kontaktów zawartych w postanowieniu Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2018 r. z małoletnim wnukiem K. a po 25 marca 2018 r. wnuczką N., z uwagi na nie wywiązywanie się przez M. S. (1) z obowiązków nałożonych tymże samym wyrokiem przez Sąd. M. S. (1) nie zaprzeczała, że uniemożliwiła zabranie małoletniej syna, a córką po dniu 25 marca 2018 r. przez babkę na kontakty poza miejsce ich zamieszkania. Tłumaczyła się tym, że syn nie chce jechać z D. S.. Natomiast powodem nie wykonywania kontaktów przez oboje jej małoletnich dzieci z babką po 25 marca 2018 r. według niej była zawisłość niniejszej sprawy. Nie starała się wytłumaczyć małoletnim, a zwłaszcza K. zaistniałej sytuacji.

Swoim zachowaniem D. S. niewątpliwie naruszyła dwukrotnie pkt 6 postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2018 r. Nie miała bowiem prawa informować małoletniej N. o tym co mówi jej syn, ani nastawiać trybu głośnomówiącego, w celu nawiązania kontaktu telefonicznego ojca z córką. Jednocześnie bezsporne między stronami było to, że M. S. (1) nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na nią w pkt 4 w zakresie wyprowadzania i dzieci do pojazdu D. S.. M. S. (1) nie wносиła sprawy o zmianę kontaktów małoletniego K. z babką. Obecnie zarówno N., jak i K. mają obowiązek spotykania się z D. S..

Ustalając wysokość kwoty, której nakazaniem zapłaty zagroził D. S. Sąd wziął pod uwagę jej sytuację majątkową, to, że samotnie prowadzi gospodarstwo domowe, ma 53 lata z zawodu jest instruktorem i przyjął kwotę 200 złotych za każde naruszenie sposobu realizacji kontaktów na przestrzeni jednego miesiąca.

Ustalając wysokość kwoty, której nakazaniem zapłaty zagroził M. S. (1) Sąd wziął pod uwagę jej sytuację majątkową, to, że zarabia najniższą krajową pensję korzysta z pomocy społecznej oraz otrzymuje alimenty w wysokości 900 zł, nie posiada oszczędności, remontuje dom i przyjął kwotę 200 złotych za każde naruszenie sposobu realizacji kontaktów na przestrzeni jednego miesiąca.

W ocenie Sądu kwota 200 złotych jest na tyle dolegliwa dla uczestniczek, że winny one podporządkować się postanowieniom Sądu Rejonowego w Łowiczu w zakresie realizacji kontaktów, a jednocześnie – w razie dalszego niewłaściwego ich wykonywania – nie spowoduje nadmiernego wzbogacenia przeciwniczki procesowej po ewentualnej jej zapłacie.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd zagroził M. S. (1) zapłatą na rzecz D. S. kwoty w wysokości 200 złotych za każde naruszenie postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie I. N. 326/16, jak również zagroził D. S. zapłatą na rzecz M. S. (2) kwoty w wysokości 200 złotych za każde naruszenie postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie I. N. 326/16, ustalając jednocześnie, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.